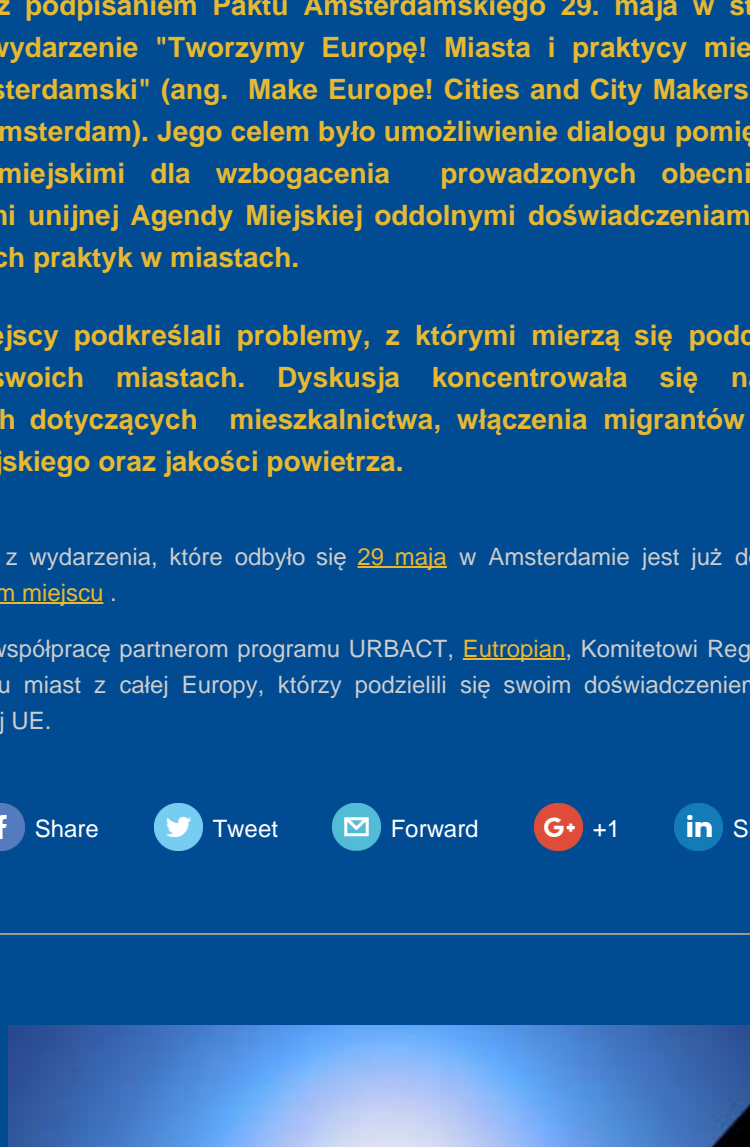

Biuletyn Informacyjny URBACT sierpień 2016

"Tworzymy Europę" - raport z wymiany wiedzy już dostępny!

Artykuł źródłowy: <http://urbact.eu/we-make-europe-report-exchange-now-available>

Równoległe z podpisaniem Paktu Amsterdamskiego 29. maja w stolicy Holandii, odbyło się wydarzenie "Tworzymy Europę! Miasta i praktyki mięjsy wspiorają (Im)Pakt Amsterdamski" (ang. Make Europe! Cities and City Makers enhancing the (Im)Pact of Amsterdam). Jego celem było umożliwienie dialogu pomiędzy miastami i praktykami miejskimi dla wzbogacenia prowadzonych obecnie prac nad nowacjami unijnej Agencji Miejskiej oddolnymi doświadczeniami i przykładami innowacyjnych praktyk w miastach.

Praktyki mięjsy podkreślali problemy, z którymi mierzą się podczas wdrażania zmian w swoich miastach. Dyskusja koncentrowała się na tworzonych partnerstwach dotyczących mieszkalnictwa, włączenia migrantów i uchodźców, ubóstwa miejskiego oraz jakości powietrza.

Finalowy raport z wydarzenia, które odbyło się 29. maja w Amsterdamie jest już dostępny (w języku angielskim) [w tym miejscu](#).

Dziękujemy za współpracę partnerom programu URBACT, [Euronian](#), Komitetowi Regionów, Partnerkom miejskim z wielu miast z całej Europy, którzy podzieliли się swoim doświadczeniem z praktykami Agencji Miejskiej UE.

Jak Eindhoven uwalnia potencjał współpracy w mieście poprzez świadczenie usług społecznych

Artykuł źródłowy: <http://urbact.eu/how-eindhoven-unlocks-collaborative-capacity-city-through-social-service-delivery>

Holenderskie miasta mają ostatnio dobrą reputację wśród urbanistów. Na początku roku dowiedzieliśmy się, że cztery holenderskie miasta: Tilburg, Utrecht, Groningen i Wageningen, od stycznia 2016 oferują niektórym osobom korzystającym z pomocy społecznej bezwarunkowe świadczenie z tytułu ubezpieczenia społecznego (czyli miesięczny rządowy zasiłek nie związany z koniecznością podjęcia pracy zarobkowej albo udziału w pracach społecznych). Prowadzone są badania, czy osoby te staną się bardziej aktywne od pozostałych, których obowiązuja ściśle warunki otrzymania świadczeń. W maju urbanisci docenili podpisanie Paktu Amsterdamskiego torującego drogę Europejskiej Agencji Miejskiej. Natomiast, społeczność URBACT dowiedziała się już z internetu dlaczego Letni Uniwersytet URBACT 2016 odbędzie się w Rotterdamie, w mieście, które otrzymało nagrodę Urbanism Award w 2015 roku. Nawiązując do tematu przedmiotowych eksperymentów miejskich w Holandii, poniższy artykuł opisuje doświadczenia społeczny program pod nazwą WeEindhoven, który być może nie cieszy się dużym rozgosem, ale którego wyniki zdecydowanie warto śledzić.

Eindhoven (partner wiodący sieci CHANGE! - i której polskim partnerem jest miasto Gdańsk) często określane mianem "miasta innowacji", liczy 225.000 mieszkańców (2015) i jest piątym co do wielkości miastem w Holandii. Jest również znany ze swojego głośnym Brainport - port mózgow, co sytuuje go opierając się na wiedzy miasto obok Rotterdamu (główny port) i Amsterdamu (głównie lotnisko). Filozofią stojącą za Brainport jest koncepcja [podtrójna helisa](#) (Biuletyn... "Potrójna helisa (3H): na czym stoją europejskie miasta?") proponująca współpracę między lokalnym biznesem oraz instytucjami naukowymi (obecnie często nazywana potworną helisą przez dołączenie użytkowników końcowych do tego schematu) w celu pobudzenia rozwoju technologicznego i innowacji, co w konsekwencji pozwoli regionowi wspierać rozwój gospodarczy, społeczny i osobisty mieszkańców.

Można by oczekiwać, że miasto innowacji stosować będzie rozwiązania także w kwestii problemów społecznych. Tak rzeczywiście jest, choć w wielu aspektach sytuacja jest oczywiście bardziej skomplikowana. Wyzwania społeczne naszych czasów Eindhoven zamierza przezwyciężyć poprzez program [WeEindhoven](#), będący radykalnie nowym sposobem dostarczania usług społecznych, mający na celu nie tylko zmianę systemu świadczenia usług, ale także postaw społecznych. Model WeEindhoven jest dobrym przykładem zmiany systemowej i usług publicznych zapewnianych przez odbiorców, jest też w pełni zgodny z modernym paradygmatem przemiany systemu opartego na opiekuńczości zapewnianej przez państwo na opiekuńczości opartą na relacjach lub prewencji.

WeEindhoven to nie tylko program, ale również ruch, którego celem jest oddziaływanie na całe społeczeństwo

Zatem co warunkuje zdolność Eindhoven do wdrażania innowacji społecznych i możliwości realizacji takiego radykalnego programu? Na Poziom zaangażowania społeczności w Holandii jest wyższy niż w większości krajów europejskich. Poza tym, Eindhoven jest średniej wielkości miastem o znaczącej liczbie osób w młodszych wieku i lepiej wykształconych, co ma często kluczowe znaczenie dla wdrażania zmian.

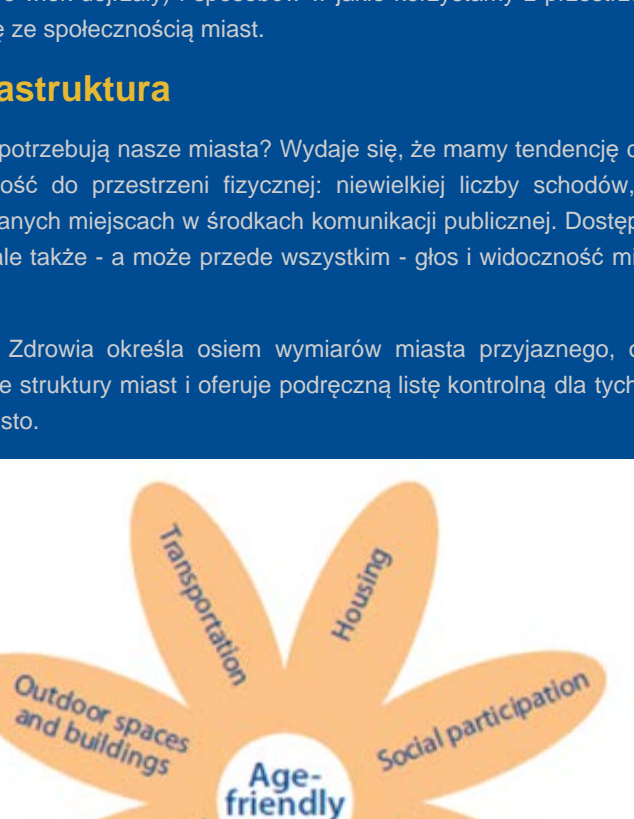
Źródło: Oficjalna strona internetowa [WeEindhoven](#)

Pierwotna idea [WeEindhoven](#) pojawiła się w 2011 roku jako innowacyjna odpowiedź na wyzwania społeczne, które można było zauważyć już w późnych latach 90-tych, ale zostały uwypuklone w ostatnich latach przez kryzys gospodarczy: społeczeństwo miało się szybciej niż instytucje, a zatem państwo opiekuńcze nie jest w stanie zaproponować odpowiednich rozwiązań na nowe wyzwania.

Cytując Jeroena Hoenderkampa (doradcy strategicznego miasta Eindhoven, który był zaangażowany w rozwój programu WeEindhoven): "produkty państwa opiekuńczego były w przeszłości dobrymi rozwiązaniami dla ówczesnych raczej przewidywalnych dróg życiowych, ale w dzisiejszych czasach, ze zglobalizowanym światem i jego prosto wystarczające, poza tym stając się coraz droższe." Ze względu na kryzys polityka krajowa Holandii zmienia się, nastąpiły cięcia budżetowe, a rząd krajowy przekazał odpowiedzialność z poziomu krajowego na poziom lokalny. To dlatego w 2010 r. miasto Eindhoven przeprowadziło analizę dotyczącą świadczania usług społecznych.

Aby poradzić sobie z wyzwaniami społecznymi zmiana systemu wydaje się nieunikniona i w ramach panelu eksperckiego opracowała idea WeEindhoven. Rada Miasta poparała pomysły i w okresie 1-2 lat zmiana systemu została wprowadzona przy realnym wykorzystaniu partycypacji społecznej (rozmycie z kilkoma podmiotami na wczesnym etapie rozwoju programu, aż po etapy dostrajania, spotkania zespołów zadaniowych, wywiady uliczne, paneli eksperckie, platformy mieszkańców i wieczozy informacyjne itp.). Cytując Jacolien Aleman (specjalistkę w dziedzinie polityki społecznej, która była również zaangażowana w zmianę wewnętrznej struktury miasta): "W przeszłości wydawaliśmy dużo pieniędzy na dostarczanie ogólnego pakietu usług nie wiedząc, jakiego rodzaju wsparcia potrzebuje konkretna osoba. Mammy głębokie przekonanie, że ludzie, jeśli zostaną do tego stosownie upoważnieni, są w stanie przejąć odpowiedzialność i rozwiązać swoje problemy w bardziej efektywny sposób. Eindhoven znajduje się w okresie zmian, a głównym tego elementem jest WeEindhoven".

Program [WeEindhoven](#) rozpoczął się w 2013 roku od realizacji w dwóch dzielnicach, a od początku 2015 roku eksperyment stał się oficjalnym programem realizowanym na terenie całego miasta. Niektóre holenderskie miasta, takie jak Rotterdam i Utrecht uruchomiły podobne programy, ale najbardziej zaawansowany jest w Eindhoven.

Sercem programu [WeEindhoven](#) jest 10 zespołów "WeTeams", zbudowanych w różnych dzielnicach, co stanowi rodzaj one-stop-shop (punktu, w którym wszystko można załatwić w jednym miejscu). WeTeams składają się z ludzi o szerokiej wiedzy (t. linia wewnątrz trójkąta) z różnych specjalizacji, tj. pomocy społecznej ds. dzieci, rodzin, osób starszych, narkomanii, osób niepełnosprawnych, itp. Znaczący społeczni pełni rolę mediatorów i trenerów wśród mieszkańców (linia 0 trójkąta) oraz specjalistów wiedzy (2. linia trójkąta). Istotną znanca społeczności to "gawędziarz, poliwacz zasobów, architekt systemu i navigator" (dr Henry Krippin: Collaborative capacity in public service delivery - Towards a framework for practice, UNDP Global Centre for Public Service Excellence, Singapore, 2015). Ważne jest by takie osoby były silnie związane z mieszkańcami i wiedzieli jak wygląda ich codzienne życie w dzielnicy.

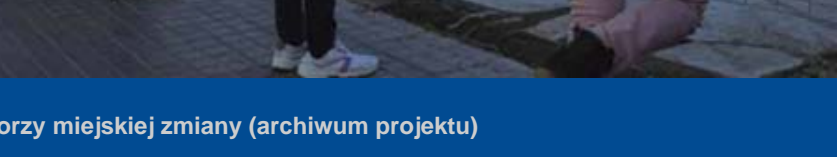
W przeciwieństwie do typowej sytuacji, w której mieszkańcy formułują żądania a gmina zapewnia ich realizację niemal automatycznie, WeTeams stosuje zindywidualizowane podejście. Znanca społeczny odwiedza gospodarstwa domowe i zaczyna spotkanie od wspólnej kawy "przy stole kuchennym", starając się zidentyfikować nie tylko aktualne problemy i potrzeby odwiedzanych osób i rodzin, ale również przyczyny, które stoją za nimi. Szukając wspólnie rozwiązań ludzie są skłaniani do wzięcia odpowiedzialności za rozwiązywanie swoich problemów samodzielnie lub wspólnie korzystając z tak zwanej "bazy społecznej", tym samym odkładając w czasie udział wysokiej rangi specjalisty. Ta metoda mobilizacji i zaangażowania bezpośrednio w domach często jest bardziej efektywna od tradycyjnego sposobu powoływania przedstawicieli społeczności do wygłoszenia się w imieniu społeczności.

Tzw "baza społeczna" składa się z dwóch części: ogólnego udziału społecznych w działalności oraz sieci powiązań między ludźmi, zwana również jako "Połączone Siły Mieszkańców" (Citizens United Forces). Odrębne usługi (tj. zatrudnienia, edukacja, kultura, sport i rekreacja mieszkanca, etc.) są dostępne wszystkim mieszkańcom, tak aby mogli się stać bardziej samowystarczalni. Rola miasta jest aby zwiększyć wzmocnienie tych podstawowych usług i upewnić się, że są dostępne dla każdego. W sieci [CHANGE!](#) w Eindhoven skupiają się na drugiej części bazy społecznej, tj. "Połączeniu Siłach Mieszkańców" - sieci powiązań między ludźmi. Na przykład, ludzie utrzymują relacje z rodziną, z sąsiadami i innymi mieszkańcami. Jest to następujący, tam gdzie ludzie są spójną grupą inicjatywę związaną z mieszkańcami zainteresowanymi i pasjami, a mieszkańcy są gotowi pomóc sobie wzajemnie w znalezieniu odpowiedzi na pytania i rozwiązywaniu problemów. Na przykład, mieszkańcy mogą działać na zasadzie wolontariatu w klubach sportowych, stowarzyszeniach i związkach, pełniąc funkcję opiekuna, dozorcy, stróża, czy też wzięc udział w programach edukacyjnych dla swoich dzieci w szkole, opieka nad dla Kościoła, zawięz swoich sąsiadów do egzaminów, przygotowywać posiłki dla chorego przyjaciela, wymieniac się opieką nad dziećmi, itd. Tak jak Rosalie van Geel (ekspert tematyczny miasta Eindhoven) wymienia: "baza społeczna jest dobrze znana, ale często zapomina się o starodawnym, zwyczajnym, wspólnym życiu".

Są to bardzo ważne pytania. W związku z tym, systemem, obiecując rezultaty doświadczalnego programu mogą okazać się użyteczne dla całego społeczeństwa europejskiego. Ale faktem jest, że kompleksowy program WeEindhoven jest już zaangażowanym modelem, jak na warunki europejskie. Tak więc kolejne ważne pytanie to, w jakim stopniu inne miasta europejskie mogłyby replikować go w całości, czy też w niektórych jego aspektach. Te kluczowe pytania będą domagają w naszej pracy w sieci [CHANGE!](#) w najbliższych miesiącach, podczas których chcemy się dzielić tymi ważnymi lekcjami z innowacyjności w całej naszej zróżnicowanej sieci miast.

Autor: [Ferenc Szepeli](#)

Miasta dla wszystkich - trzy inspirujące historie

Artykuł źródłowy: <http://www.blog.urbact.eu/2016/07/cities-for-all-ages-3-stories-to-get-inspired/>

Mówimy, że chcemy tworzyć miasta dla wszystkich, jednak wydaje się, że nie wzmocniły się zaproszenia do rozmowy o mieście. Jeden z wielu wymiarów wykluczenia utrduwiających taką rozmowę prawdopodobnie całkiem łatwo naprawić, choć niedługo często zapominają się o jego istnieniu. Jest to walk.

Gił Penalosa, były urzędnik odpowiedzialny za parki w Bogocie (Kolumbia) i uznany ekspert w zakresie miast, kapitałnie ujął ten problem: "Musimy przestać budować miasta tak, jak udają każdy mieszkaniec, by sprawnym, atrakcyjnym 30-latkami". Wyzwanie, które powstał przed planistami miejskimi na całym świecie, polega na tworzeniu miast, w których zarówno osiemio-, jak i 80-latek będzie mógł się bezpiecznie i przyjemnie przemieszczać. By znaleźć odpowiedź na powyższe wyzwanie planiści miast muszą znaleźć sposób w jaki sposób rozmawiać zarówno z najmłodszymi, jak i najstarszymi mieszkańcami swoich miast. Jak to zrobić?

Nigdy nie zmnaj dobrej... zmiany demograficznej!

Europejskie społeczeństwa starzeją się w bezprecedensowym tempie. Przewidywania Eurostatu wskazują, że udział mieszkańców krajów UE w wieku powyżej 65 lat zwiększy się z 18,5% w 2014 r. do 28,7% w roku 2080. W ostatnich latach pojawiła się seria inicjatyw, która miała na celu lepsze przegowanie miast do tej zmiany demograficznej. Inicjatywę takie jak Sieć Miast Przyjaznych Starzeniu w ramach Światowej Organizacji Zdrowia oraz unijne [Porozumienie w Sprawie Zmian Demograficznych](#) pozwalają pobudzić polityczne zaangażowanie w temacie starzenia się, oferując jednocześnie konkretne pomysły w jaki sposób tworzyć bardziej dostępne miasta.

Unijne Porozumienie w Sprawie Zmian Demograficznych założone zostało w grudniu 2015 r. łącząc ponad 120 partnerów z całej Europy zaangażowanych w promowanie środowisk przyjaznych różnym grupom wiekowym, z Marku Markula, przewodniczącego Komitetu Regionów, wiodącej powyższą inicjatywę, przyznając, że "starzenie się oraz zmiana demograficzna w Europie powodują gruntowną zmianę w naszych miastach i regionach, dotykając również różny rodzaj polityki, infrastruktury oraz usług". W nawiązaniu do wypowiedzi Marku Markula, można stwierdzić, że zmiana ta stanowi zarówno wyzwanie, jak i szansę, która wymaga większej innowacyjności społecznej i zmusza nas do "fundamentalnej weryfikacji sposobu funkcjonowania naszych społeczeństw i podjęcia wszelkich wysiłków, aby wzmocnić rolę wszystkich - starszych i młodszych - do aktywnego włączenia się w życie społeczności".

Presja wywołana zmianami demograficznymi otwiera okno szans lub - parafrazując Winstona Churchilla - "kryzys" nie powinien zostać zmarnowany. Zmiana on nas do przemyślenia poszczególnych faz naszego życia (od dzieciństwa po wiek dojrzały) i sposobów w jakie korzystamy z przestrzeni naszych miast oraz wchodzimy w interakcję ze społecznością miast.

Więcej niż infrastruktura

Jakiego rodzaju miast potrzebują nasze miasta? Wydaje się, że mamy tendencję do zważania pytania o dostępność lub otwartość do przestrzeni fizycznej, niewielkiej publicznej, dostępnej, czytelnej i dostępną informacji, zarezerwowanych miejscach w środkach komunikacji publicznej. Strzeżenie miast to nie tylko infrastruktura i usługi, ale także - a może przede wszystkim - głos i widoczność mieszkańców wszystkich grup wiekowych.

Światowa Organizacja Zdrowia określa osiem wymiarów miasta przyjaznego, obejmujących zarówno fizyczne, jak i społeczne struktury miast i oferując następującą listę kontrolną dla tych, którzy chcą ocenić w tym zakresie swoje miasto.

Istnieje również pewna tradycja spoglądania na miasta z perspektywy praw dziecka, która jest wpisana w pracę UNICEF i jej kampanii [Miasta Przyjazne Dzieciom](#). W nawiązaniu do działalności UNICEF, za miasto przyjazne dzieciom należy zwrócić do jednostki, które są zaangażowane w zapewnienie realizacji praw dziecka, uwzględniających bezpieczeństwo, zdrowie, zaangażowanie w życie miasta, aktywności w postaci zabawy i interakcji społecznych oraz prawa do równych szans.

Trzy poniższe historie prezentują trzy różne podejścia miast przyjaznych dzieciom i osobom starszym: szerokiego zaangażowania w Gandawie (Belgia), projektu "rozpoznawczej partycypacji" w Barcelonie oraz udanego międzypokoleniowego działania w Deventer, które pokazują, że istnieje potrzeba zintegrowanej refleksji o potrzebach różnych grup wiekowych.

Gandawa: nie chcemy wyizolowanego miasta dla dzieci

Źródło: miasto Gandawa

Gandawa (Belgia) - wieloletni uczestnik projektów URBACT - opisuje siebie jako miasto otwarte, inteligentne i przyjazne dzieciom. Nic więc dziwnego, że w dniach 7-9 listopada 2016 r. miasto będzie gospodarzem 8. edycji konferencji Dziecko w Mieście.

Elke Decruynaere, miejska Alderwoman# ds. Edukacji, Wychowania i Młodzieży, zaprasza wszystkich do uczenia się na doświadczeniach Gandawy: "W czerwcu 2015 r. opublikowaliśmy plan działania utworzenia miasta przyjaznego młodym, który zawierał 182 zobowiązania prezentujące zaangażowanie i ambicje naszego miasta. Został również powołany sekretarz ds. dzieci o celu zaangażowania młodych, społeczeństwa obywatelskiego, mieszczanek miasta we wspólną pracę nad wdrożeniem planu - dlatego też tegoroczna konferencja jest wydarzeniem świetnie wyposażonym się w nasze miasto".

Jednakże Decruynaere dodaje: "Nie chcę jednak odizolowanego miasta dla dzieci. Dzieci i młodzież powinny być integralną częścią naszego miasta. Przykładowo, nie musimy nad wydzielenia przyjaznymi dla dzieci, co nie oznacza, że musi być wydzielone miejsca do opieki nad dziećmi. Po prostu wydarzenie musi być zabawne i atrakcyjne także dla dzieci i młodzieży".

Jeśli chcecie poznać więcej doświadczeń Gandawy, miasto zaprasza na listopadową konferencję. Pełny wywiad z Elke Decruynaere jest dostępny [tutaj](#) (w języku angielskim). Strzeżenie wizji miasta oraz planu działania (w języku angielskim) jest dostępne [tutaj](#).

Barcelona: zobacz miasto oczami dzieci

Źródło: Aktoży miejskiej zmiany (archiwum projektu)

Jeśli chcesz zrozumieć w jaki sposób dzieci patrzają na otaczające je miasto, powinieneś odnaleźć formę, która będzie odpowiadała ich potrzebom. Przykładowo - czy wyobrażasz sobie grupę 9-latków uczestniczących w posiedzeniu rady miejskiej?

Właśnie dlatego Barcelona zaangażowała się w projekt [Alice Archie](#), który jest częścią programu [Aktoży Miejskiej Zmiany](#). Punktem wyjścia było stwierdzenie: "Dzieci nie zawsze są uwzględniane (w procesie planowania miasta); są one zaniebawiane przez świat nauki i administrację i przez to wykluczone z pewnych propozycji dotyczących przestrzeni publicznych". Projekt - współpraca pomiędzy lokalną administracją, szkołami i architektami - składał się z serii warsztatów angażujących dzieci w wieku 9-12 lat, koncentrujących się na wykorzystaniu dziecięcej perspektywy poprzez rozmowę, zabawę i różnego rodzaju eksperymenty realizowane w przestrzeni publicznej.

Zdaniem osób zaangażowanych w projekt, wyżej opisana współpraca miała trwały wpływ nie tylko na same dzieci, ale także na szkoły i administrację lokalną:

- dzieci stały się nie tylko bardziej świadomymi obserwatorami otaczającej ich przestrzeni, ale także umożliwiono im włączenie się w proces jej kształtowania,
- szkoły lokalne zostały zachęczone do tego, by bardziej aktywnie włączyć się w proces planowania przestrzeni miejskiej,
- administracja stała się bardziej świadoma wartości i możliwych rezultatów włączenia dzieci w lokalne procesy planowania.

Rezultaty projektu były wykorzystywane w warsztatach z ekspertami i urzędnikami aby przedyskutować w jaki sposób eksperyment może być kontynuowany w wykorzystaniem nowych sposobów włączania dzieci w lokalne procesy planowania.

Humanitas: seniorzy i studenci żyjący w zgodzie

Właśnie dlatego Barcelona zaangażowała się w projekt [Alice Archie](#), który jest częścią programu [Aktoży Miejskiej Zmiany](#). Punktem wyjścia było stwierdzenie: "Dzieci nie zawsze są uwzględniane (w procesie planowania miasta); są one zaniebawiane przez świat nauki i administrację i przez to wykluczone z pewnych propozycji dotyczących przestrzeni publicznych". Projekt - współpraca pomiędzy lokalną administracją, szkołami i architektami - składał się z serii warsztatów angażujących dzieci w wieku 9-12 lat, koncentrujących się na wykorzystaniu dziecięcej perspektywy poprzez rozmowę, zabawę i różnego rodzaju eksperymenty realizowane w przestrzeni publicznej.

Zdaniem osób zaangażowanych w projekt, wyżej opisana współpraca miała trwały wpływ nie tylko na same dzieci, ale także na szkoły i administrację lokalną:

- dzieci stały się nie tylko bardziej świadomymi obserwatorami otaczającej ich przestrzeni, ale także umożliwiono im włączenie się w proces jej kształtowania,
- szkoły lokalne zostały zachęczone do tego, by bardziej aktywnie włączyć się w proces planowania przestrzeni miejskiej,
- administracja stała się bardziej świadoma wartości i możliwych rezultatów włączenia dzieci w lokalne procesy planowania.

Rezultaty projektu były wykorzystywane w warsztatach z ekspertami i urzędnikami aby przedyskutować w jaki sposób eksperyment może być kontynuowany w wykorzystaniem nowych sposobów włączania dzieci w lokalne procesy planowania.

Tłumaczenie i redakcja biuletynu: Aldo Vargas-Tetmajer - koordynacja Karol Bury Malgorzata Surmacz

URBACT to europejski program wymiany doświadczeń i wyników badań, promujący zrównoważony rozwój miast.

URBACT umożliwiła miastom współpracę na rzecz opracowywania rozwiązań głównych problemów miast, podkreślając rolę, jaką odgrywają miasta w stawianiu coraz bardziej kompleksowym problemom społecznym. Program pomaga miastom w szukaniu rozwiązań środowiskowych, nowych i zrównoważonych oraz integrujących aspekty gospodarcze, społeczne i środowiskowe.

URBACT umożliwiła miastom wymianę przykładów dobrej praktyki i wniosków z wdrażania projektów w środowiskach wszelkiego rodzaju fachowców, zaangażowanych do realizacji polityki miejskiej w całej Europie.

W programie URBACT uczestniczy 550 miast, 29 krajów i 7.000 aktywistów.

[www.urbact.eu/projekt](#)
[www.urbact.nl](#)

Copyright © 2016 Krajowy Punkt URBACT. All rights reserved.